SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 42. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 4, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1994. Ч. 42. РІК CI.

СИНОД ЄПИСКОПІВ УГКЦ ЗАКІНЧИВ НАРАДИ

Львів. (Патріярша Канцелярія). — Другий Синод єпископів Української Греко-Католицької Церкви на території незалежної України після тижневої праці закінчив 27-го лютого свою працю Святою Літургією в соборі св. Юра. Глава Української Греко-Католицької Церкви і Кардинал Мирослав Іван Любачівський у співслуженні 29-ох єпископів УГКЦ молилися за українську церкву і нарід. До них приєднався папський нунцій в Україні Архиєпископ Антоніо Франко, а також представники різних віросповідань, включаючи Римо-Католицьку Церкву та три Православні Церкви, які були присутні на обіді після Літургії.

Присутніми були: Архиєпископ-Митрополит Мар'ян Яворський і Єпископ-помічник Маркіян Трофим'як від ПКЦ, Владика Андрій Горак від Української Автокефальної Православної Церкви Київського Патріярхату; Владика Петро Петрусь від Української Автокефальної Православної Церкви; Владика Августин Маркевич Української Православної Церкви Московського Патріярхату та Архимандрит Натан від Вірменської Церкви.

Об'єднані вірою та спільною любов'ю до своєї Церкви та вірних, єпископи Української Греко-Католицької Церкви слухали Владику Любачівського, коли він читав звернення Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви до українського народу.

„Синод головним чином мав пасторальний характер", — пояснив Владика І. Мартиняк, Єпископ Перемиський і українських греко-католиків в Польщі та генеральний секретар Синоду. „Ми не можемо публікувати більшості рішень Синоду перед тим, як вони будуть представлені на перегляд Папі, але можу сказати, що Синод поставив собі за завдання як задовольнити потреби вірних".

Серед питань, що обговорювалися, було питання про візиту Папи Івана Павла II в Україну. Враховуючи велике бажання католиків України бачити Папу в Україні, Єпископи Української Греко-Католицької Церкви прийняли рішення зробити все можливе, щоб ця візита відбулася.

Інші питання, які обговорювано на нарадах Синоду, це задоволення потреб вірних УГКЦ в Україні та в країнах колишнього СССР; потреба нових епархій та екзархатів в цих регіонах; потенційних кандидатів в ці епархії; статут Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, а також перегляд і однообразність літургійних служб.

Проєкти патріяршого катедрального собору та осередку в Києві, та відновлення діяльности Богословської Академії у Львові були підтримані учасниками Синоду з резолюцією, що ці два проєкти отримають підтримку з боку Української Греко-Католицької ієрархії, духовенства та вірних.

Синод також одобрив пропозицію про святкування в 1996 році 400-ої річниці Берестейської та 350-ої річниці Ужгородської уній, відзначенням в 1994 році 50-ої річниці з дня смерти Слуги Божого Андрея Шептицького.

„Синод висловлює бажання, щоб святкування річниці Берестейської та Ужгородської уній мало екуменічний характер", — сказав Владика Мартиняк. „Синод планує провести кілька конференцій, які правдиво висвітлили б ці моменти нашої історії. На жаль, цей період нашої історії висвітлювався негативно, і тепер він має бути переглянутий з позитивної сторони".

У своєму зверненні до українського народу Синод Єпископів УГКЦ, за словами Владики Любачівського, вирішив скликати патріярший Собор, у якому братимуть участь єпископи, священики, монахи й монахині та миряни УГКЦ і який обговорюватиме душпастирський стан України і накреслить напрям дальшої пасторальної праці напередодні третього тисячоліття в областях всієї України.

Учасники Синоду звернули увагу і на становище вірних Української Греко-Католицької Церкви в Боснії Герцеговині. Грекокатолики страждають фізично в Боснії та потребують духовної опіки в Румунії.

В кінцевому результаті Синод провів підготову до святкування цього року як Року Родини. Особливу увагу відводитиметься питанню родини в Україні. „Існує багато розведених родин, а також неповага до життя дітей, особливо ще ненароджених. Це питання першої важливости для нашої Церкви в цьому році", — сказав Владика Мартиняк.

Л. КРАВЧУК ПРИЛІТАЄ ДО ЗСА

Київ. (Р. Руденко). — Тут у вівторок, 1-го березня, Президент України Леонід Кравчук дав пресову конференцію для американських журналістів, присвячену його зустрічі з Президентом ЗСА Биллом Клінтоном.

Привітавши присутніх з початком весни, Л. Кравчук висловив переконання, що, після підписання тристоронньої українсько-американсько-російської угоди в Москві, його візита до Вашінгтону має стати поворотною у процесі становлення відносин між Україною і ЗСА. Праця експертів над проєктами угод проходить в добрій атмосфері, а самі проєкти відповідають інтересам обох країн. Тож Президент сподівається, що переговори будуть успішними.

Українська делегація вилетить з Борисполя о год. 8-ій ранку 3-го березня і того ж дня о 4-ій год. по полудні прибуде на летунську базу Ендрюс. Увечорі передбачена зустріч в Конгресі з керівниками Палати Репрезентантів, відвідання Сенату та української амбасади у Вашінгтоні. Зустріч з Президентом Б. Клінтоном відбудеться у п'ятницю 4-го березня. Пізніше будуть зустрічі з керівниками Корпорації закордонних інвестицій і Торговельної палати ЗСА, з віцепрезидентом ЗСА Албертом Гором та керівниками міжнародних фінансових установ. Українська делегація відвідає Пентагон, покладе квіти на могилу невідомого вояка, місце поховання Джана Кеннеді та до пам'ятника Тарасові Шевченкові.

У Ню Йорку в суботу Президент Кравчук візьме участь у церемонії відкриття генерального консуляту України, зустрінеться з генеральним секретарем ООН Бутросом Бутросом-Галі, з представниками української діяспори та керівниками жидівських громадських організацій. У вівторок, 8-го березня, делегація повернеться до Києва.

Відповідаючи на численні запитання кореспондентів, Президент Кравчук сказав, що український парлямент ратифікував Старт -1 і ухвалив рішення про обмін ратифікаційними грамотами, знявши застереження до 5-го пункту Лісбонського протоколу, який пояснюється як обов'язок України приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї як неядерної держави. І хоч Верховна Рада не ратифікувала договору, але зробила важливий крок вперед. Президент України має намір переконати американських політиків, Президента і громадськість, що ситуація України особлива. Хоча на її території є ядерна зброя, але використати цю зброю Україна не може і тому вона не є потенційною загрозою для ЗСА. Крім того, Україна розпочала виконання тристроннього домовлення і це створює сприятливі передумови для відносин із ЗСА.

На наше запитання, чи почнуться в Україні великі емісії з огляду на те, що при Кабінеті Міністрів створено орган для здійснення санації, і які саме підприємства треба рятувати від банкрутства, Л. Кравчук відповів: „Рятувати треба ті, які виробляють для України потрібну продукцію. Рятувати ті, що виробляють продукцію, яка може бути продана. Рятувати треба ті, які в структурі майбутньої економіки України матимуть вирішальне значення. Підприємства, продукція яких в майбутньому буде непотрібною і нездатною конкурувати що до якости рятувати не варто. Санація не є пов'язана з емісією". Президент Кравчук вважає, що треба не відновлювати стовідсотково економічні зв'язки з країнами СНД, а утворювати ринок в межах СНД.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — Верховна Рада внесла зміни в декрет Кабінету Міністрів з 31-го грудня 1992 року ч. 24—92 про впорядкування підприємницької діяльности і до закону про банкову діяльність. Стаття ч. 48 доповнена переліком покарань щодо юридичних і фізичних осіб у випадках порушення ними банкового законодавства. За порушення їх можуть позбавити дозволу на здійснення окремих або всіх банкових операцій, усунути з посад керівників банку, вилучити комерційні банки із Республіканської книги реєстрації банків, а також реорганізувати чи зліквідувати ці банки. Національний Банк України має право виключати з обороту фіктивні засоби, конфіскувати їх кореспондентські банківські рахунки.

ПОЛТАВА. — Завершився традиційний триденний малий зимовий ярмарок. Близько 100 державних підприємств і приватних фірм продемонстрували зразки своїх товарів, знайшли партнерів та уклали угоди про співпрацю. Обсяг угод на виробництво і постачання у грошовому еквіваленті становить 70 біл. карбованців. Представник Президента в області Микола Залудяк задоволений: що задумали — здійснилося.

ОДЕСА. — Експерти Европейського Банку Реконструкції і Розвитку (ЕБРР) вивчили можливість створення тут вільної економічної зони. На їх думку, на терені Одеської области доцільно створити п'ять точок — порти Одеса, Іллічівське, Південний, Ізмаїл і Рені — де можна налагодити економічні взаємини, які постачатимуть у державний бюджет України тверду валюту. Запоручкою успішного функціонування вільної економічної зони експерти вважають політичну стабільність і державну законодавчу систему, що підтримує приватний капітал.

УКРАЇНА ВІТАЄ СВОЮ ЧЕМПІОНКУ

Президент України Леонід Кравчук вітає з перемогою олімпійську чемпіонку Оксану Баюл.

Київ. — У середу, 2-го березня, Оксана Баюл, українська фігуристка, яка на XVII зимових Олімпійських Іграх у Ліллегаммері, Норвегія здобула золоту медалю першунки, не зважаючи на ушкодження ноги день перед змаганнями та сильну конкуренцію американської фігуристки Ненсі Керріган, повернулася в Україну разом з усією Олімпійською дружиною України. Тут на всіх змагунів першої дружини незалежної України чекала з тріюмфальним привітом вся Україна, зокрема усі раділи успіхом 16-літньої Оксани Баюл, і в кожному кроці давали їй це відчути.

Олімпійську дружину України привітала з неабиякою гордістю, бож є за що, серед більше, як 60 країн на зимових Олімпійських Іграх українська дружина в загальному точкуванні здобула 13-те місце. Все ж таки для молоденької Оксани в серцях її спортових друзів, керівників України та всього народу було зарезервовано окреме місце. Все це можна було бачити та відчути від першого моменту, коли відкрилися двері літака і Оксану з успіхом, квітами привітав український прикордонних, а звідтіль вже, як твердить Оксана „ціла Україна вітала нас".

Оксану Уряд України нагородив сумою 15,000 дол. за здобуття золотої олімпійської медалі, що її особисто вручив Президент України Леонід Кравчук на офіційній церемонії у Маріїнському палаці в Києві. Ще багато інших церемоній і нагород прийшлось Оксані Баюл прийняти цього дня в Києві, включно зі запрошенням президента ЗСА Билла Клінтона на відвідини до Білого Дому з антуражем Президента України.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН вирішив підписати указ, який поновить його президентські права, щоб накласти торговельні санкції проти Японії. Передбачаючи таку можливість, Японія попередила, що це може посилити існуючий торговельний конфлікт між обидвома країнами. Офіційні чинники кажуть, що Президент зробив таке потягнення на пропозицію його економічних дорадників і тепер скликає Крайову економічну раду для обговорення подробиць цього указу.

У ВАШІНГТОНІ Сенат на своєму вечірньому засіданні у вівторок, 1-го березня, відкинув пропозицію конституційної поправки, в якій вимагалося збалянсовання державного бюджету. Голосами 63 до 37 її відкинено, що в основному умертвило цю пропозицію бодай на один рік. Головним спонзором цієї пропозиції був Пол Саймон, сенатор-демократ з Іллиной, одначе головними противниками цієї пропозиції були його колеги сенатори Роберт Бирд зі Західньої Вірджінії та Джордж Мічелл з Мейн, які видвигнули політичні, економічні та можливі конституційні небезпеки, пов'язані зі схваленням такої поправки до Конституції.

УРЯД ЗСА ПОВІДОМИВ, що відбув „успішну виміну думок" з В'єтнамом у понеділок, 28-го лютого, щодо людських прав, найважливішого спірного питання, яке утруднює здійснення нормальних відносин. Переговори відбулися у місії В'єтнаму до Організації Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Американську делегацію очолювала Ненсі Ілай-Рафаел, заступниця асистента секретаря Державного департаменту. В'єтнамську делегацію очолював представник до ООН Лі Бенг, який сказав, що зустріч відбулася „в атмосфері взаємного розуміння".

У НАМАГАННІ БОРОТИСЯ зі зростом злочинности в країні, Уряд президента Билла Клінтона запропонував свою версію „трьох можливостей, а тоді кінець", законопроєкту згідно з яким особа після третього разу вчинення злочину буде покарана довижиттєвим ув'язненням. Тут береться під увагу такі злочини, як вбивство, викрадення для шантажу, згвалтування та злочини здійснені з допомогою вогнепальної зброї.

ДЖЕЙМС ЕРЛ РЕЙ, який признався до вбивства у 1969 році відомого негритянського активіста д-ра Мартина Лутера Кінга, мол., 5-го травня буде перед стейтовою радою звільнень домагатися вчасного виходу з тюрми. За згадане вбивство його було засуджено на 99 років позбавлення волі. Дж. Рей вже довший час без успіху старається відкликати своє признання та мати новий суд. У його останній заяві, що її він склав у січні, він доводить, що д-р М. Кінга в Мемфісі, Тенн., було вбито за змовою, а він став тільки жертвою тієї змови та інсценізованого судового процесу.

РОСІЯ НЕ ХОЧЕ ВИВОДИТИ СВОЄ ВІЙСЬКО З ЕСТОНІЇ

Таллін, Естонія. — Як інформує агентство Ассошієйтед Пресс, в естонському міністерстві закордонних справ відбулася пресова конференція, присвячена проблемі виведення російських військ з території цієї прибалтійської держави. Керівник російської делегації Василій Свірін у своєму виступі заявив, що вивести військо, згідно з попереднім домовленням, до 31-го серпня цього року не виглядає можливим, бо естонська сторона „не виконує своїх фінансових зобов'язань". В. Сірін висловився в тому сенсі, що Естонія повинна фінансувати будівництво житл для військовослужбовців, які перейдуть в Росію з Естонії, а також забезпечити соціяльними пільгами російських офіцерів, які після повернення на батьківщину вийдуть у резерву.

Кореспондент АП підкреслив, що естонське керівництво „було враження цинізмом представника Росії", оскільки дату 31-ше серпня запропонувала після довгих переговорів саме Москва. Відповідальний працівник естонського міністерства закордонних справ Марі-Анна Ріккен назвала підступність Москви „реальністю, яка повинна повернути нам тверезість". Вона нагадала, що переговори продовжуються вже три роки і тепер є аж задосить підстав стверджувати, що Москва свідомо зволікає з виведенням військ, маючи намір своєю військовою присутністю в Прибалтиці здійснювати політичний тиск на колишні совєтські республіки.

Керівник естонської делегації на переговорах Вайно Рейнарт заявив, що намагання російської сторони зв'язати проблему виведення російських військ з проблемою надання естонського громадянства „суперечить міжнародному праву".

Економіка ЗСА зросла в четвертому кварталі на 7.5 відсотка

Вашінгтон. — У четвертому кварталі минулого року зріст гуртового внутрішнього продукту, що складається зі суми випущених товарів і наданих послуг, становив 7.5 відсотка. Це один з найвищих квартальних показників майже за десять років. У першому кварталі 1984 року зріст гуртового внутрішнього продукту становив 7.9 відс.

У лютому Уряд повідомив, що економіка в четвертому кварталі зросла на 5.9 відс., але це були попередні дані. Перерахунки, проведені від того часу, дали змогу визначити точний показник — 7.5 відс.

Адміністрація Билла Клінтона висловила задоволення даними про стан економіки, але підкреслила, що не відмовляється від раніше зроблених на теперішній рік прогнозів. Згідно з прогнозами Уряду, річний зріст гуртового внутрішнього продукту становитиме коло 3 відсотків. Помірковaний — у порівнянні з останнім кварталом 1993 року — зріст викликаний рядом факторів, зокрема, невеликим збільшенням кількости місць праці в країні. На загальному стані економіки не може не відбитися надзвичайно холодна зима у північносхідніх стейтах і землетрус у Каліфорнії. А втім, економісти підкреслюють, що зріст гуртового внутрішнього продукту на 3 відс. в рік — явище втішне, особливо на фоні рецесії, що триває у Західній Европі і ледь помітного зростання економіки в Японії.

У вівторок, 1-го березня, одержано ще одне повідомлення: крайова асоціяція торгівлі нерухомістю повідомила, що у січні продаж будинків впав на 3 відс. у порівнянні з груднем. Це викликано, як вважають, двома обставинами — сильними морозами і підвищенням позичкової стопи.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНА ВІЙСЬКОВА прокуратура Росії викликала голову Ліберально-демократичної партії Владіміра Жириновського на спеціяльне переслухування, інкримінуючи йому пропаганду війни і насилля. Між іншим, йдеться про книжку В. Жириновського „Останній марш на південь". Після її публікації у прокуратуру надійшло багато скарг від громадян, які добачили у десятках фраз і висловлювань автора заклики до війни і до анексії інших держав.

ШВЕДСЬКІ УРЯДОВЦІ повідомляють, що в минулому році в територіяльні води країни тричі проникали чужинецькі підводні човни. Міністерство оборони Швеції відмовилося офіційно заявили, які державі належали ті човни, однак нема такої шведської газети, яка б не стверджувала, покликуючись при тім на добре поінформовані джерела, що в усіх випадках мова йде про російські човни.

БОЙОВИКИ ЯПОНСЬКОЇ мафії зарубали самурайським мечем одного з провідних підприємців країни, президента копорації Фуджі-Філм Джунтаро Судзукі на порозі його власного будинку. Поліція і токійські газети годяться в тім, що злочин пов'язаний зі спробами мафії взяти під свою контролю величезну компанію, відому у цілім світі фотоапаратурою, електронічним і медичним устаткуванням.

ГРУПА ОЗБРОЄНИХ злодіїв захопила в околиці аргентинської столиці банковий броневик, який перевозив понад 2 міл. дол. Це вже шосте пограбування банкових авт від початку цього року. Поліція вже не сумнівається, що злодії діють за вказівками людини, яка точно знає, котрою дорогою їхатиме наступного разу авто з грішми.

В ПОНЕДІЛОК, 28-ГО лютого, в одному з невеликих лондонських кінотеатрів, де саме відбувався перегляд порнографічних фільмів, виникла пожежа. Згоріло живцем вісім глядачів, ще один вмер у шпиталі, декілька перебуває у критичному стані. Як повідомили представники поліції, палій добровільно зголосився і віддав себе в руки правних органів. Він пояснив, що більше не міг миритися з розпустою і тому підпалив кінотеатр.

О. БАЮЛ І В. ПЕТРЕНКО ПЕРЕЇДУТЬ ДО ЗСА

Гартфорд, Конн. — Місцева преса подала обширну вістку 1-го березня про те, що в понеділок, 28-го лютого, Управа того міста погодилася на негайну побудову за ціну 5 міл. дол. стадіону для їзди на ковзанах, після того як довідалася, що Оксана Баюл і Віктор Петренко переїдуть до Гартфорду, щоб тут вправляти їзду на льоду.

Директор цього міжнародного стадіону буде американський тренер Баб Янг, який вестиме цей міжнародний центр їзди на ковзанах, що постане у приміщеннях університету в Гартфорді. Тренером погодилася бути Галина Змієвська, яка є тренером В. Петренка і О. Баюл.

Б. Янг, інформуючи пресу про пляни перенесення цих двох українських першунів до Гартфорду, запевняє, що вони дальше будуть репрезентувати Україну, як і багато інших чужинецьких

В. Петренко

змагунів, що знаходять кращі умовини до вправ на терені ЗСА, як у своїх батьківщинах, але залишаються їм вірні.

Арена буде збудована із металічних частин у північній частині забудувань університету Гартфорду, біля інших спортових площ. Перші спорудди до їзди на льоду мають бути готові до вересня цього року, а групу що рішилася побудувати ці спорудди очолює відомий місцевий підприємець Стівен Фіш.

Спершу Міська рада не була ентузіястично наставлена до пляну будови, але коли Б. Янг, повернувшись з Норвегії, повідомив про згоду О. Баюл і В. Петренка, а передусім Г. Змієвської, переїхати до Гартфорду, це перешило справу і Міська рада погодилася на негайну будову арени, ще й даючи власникам звільнення від податків на перші два роки.

Б. Янг надіється, що українські фігуристи прийдуть у квітні, коли О. Баюл і В. Петренко відбиватимуть турне по ЗСА. Коли вони закінчать турне у липні тоді заживуть постійно в Коннектикет.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні:
(202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безкарність злочинів у Росії

Коли літом 1991 року президент Совєтського Союзу Міхаїл Ґорбачов перебував із своєю дружиною Раїсою на відпочинку в Криму, його найближчі приятелі, що їх він призначив був на найвищі державні становища, зробили спробу державного перевороту, популярно знаного „путч сталіністів". Змова провалилася впродовж трьох днів, бо президентові Росії, тоді ще складової частини СССР, який перебував у забарикадованому парляменті, вдалося переконати телефонічно комендантуру московського ґарнізону і різних однодумців змовників, щоб вони не підтримували тієї спроби перевороту. Дехто із змовників застрілився, усіх інших арештовано і поведено слідство, але й на тому скінчилося. Найбільше залежало Ґорбачову, щоб не робити прилюдного політичного судового процесу, бо він був би найбільш скомпромітований, як той, що всіх отих підсудних зробив державними достойниками. Хоч це розмірно недавні часи і та подія у Москві неначе забулася, але вона записана в історії, як безпосередня причина провалу комунізму на Сході Европи і розпаду СССР.

Історія не повторяється, але має свої паралелі. Паралеля настала у минулому, 1993 році, на тлі гострої опозиції московського парляменту проти Єльцина. Цей останній розправився з опозицією просто: розв'язав парлямент. Але його члени залишилися у будинку, забарикадувалися і, маючи багато зброї, погрожували, що будуть боронитися. Прийшло до зудару з багатьма вбитими і раненими. Провідників отого бунту арештовано, між ними колишнього генерала летунства, лідера російських неділимців Руцкого. Під кінець минулого тижня російський парлямент, не допускаючи, щоб над арештованими перевести суд, „проголосив амнестію", не спитавши Єльцина. Цей останній лютий — погрожує скаргою до конституційного Трибуналу проти парляменту, який, мовляв, переступив свої прероґативи, бо тільки він, президент, може проголошувати амнестію або помилування. Покищо тріюмфує „російський Гітлер" Владимір Жириновський, бо деякі звільнені реакціонери-неділимці скріпили його Ліберально-Демократичну (насправді фашистську) партію. На швидку руку зорганізована демонстрація у Москві знову вийшла з червоними прапорами та з гаслами на транспарантах, що вимагали відродження Совєтського Союзу.

Це новий клопіт для Боріса Єльцина і західніх протекторів Росії, які намагаються помогти процесові демократизації й економічної стабілізації Росії. Там ще довго буде варитися і це велика, поважна і затяжна проблема. Нам на цьому місці цікавий один момент: як-то однаково у Росії, як і в Україні не діє правосуддя, — нема незалежної від державно-політичної влади прокуратури, яка стежила би за „законом і порядком", пригадуючи програмове гасло Річарда Ніксона. В Україні нема змовників проти існуючої державної влади і комуністи в Україні не кваплються йти під диктат Москви. Але є злочинці іншого роду — є ті, які розкрадають державне майно, шахрайством здобуте майно у твердій валюті складають у західніх банках та дивляться на державу, як засіб власного збагачення — коштом державної економіки, коштом бідуючого народу. І нікому з них волос з голови не спаде.

Ніщо на світі не стоїть на місці. „Все йде, все минає і краю немає". Зрозуміло, що ще одна демонстрація у Москві з червоними прапорами не лякає людей. Але незрозуміло, що скріплення імперіялістичної течії у Росії не знаходить реакції в Україні у скріплюванні єдности демократичних сил і всіх сил конструктивізму.

Під сучасну пору держава має колосальні фінансові зобов'язання супроти дефіцитних підприємств у промислі і сільському господарстві, як теж супроти шкільництва, медичної опіки населення, війська, різного роду пенсій, платень для величезної кількости людей, що працюють в різних галузях адміністрації, та інших. Скора приватизація підприємств без найменшого сумніву підняла б їхню продуктивність, а разом з тим і бюджетні доходи з податків. Крім цього доходи з продажі підприємств принаймні тимчасово зменшили б бюджетний дефіцит як теж і кількість урядовців, які займаються адміністрацією державних підприємств (і які ставлять такий завзятий опір приватизації). В тому самому часі зменшилися б величезні бюджетні дотації чи „позички", що їх держава дає дефіцитним підприємствам.

Та щоб збалянсувати бюджет і таким чином змен шити інфляцію, сама приватизація не вистачає. Фінансові зобов'язання держави відносно інших вгорі згаданих ділянок мусіли б знизити. Всі ці заходи спричинили б невдоволення та безробіття, що для політиків не дуже привабливе. Та треба надіятись, що новий парлямент буде більш схильний розпочати серйозні реформи хоч би тільки тому, що чергові вибори досить далеко і коли ситуація поправиться, тоді виборці забудуть про початкові труднощі і невигоди.

М. Мельник

ЯКЩО ВИГРАЮТЬ ДЕМОКРАТИ

III

Коли б патріоти-реформатори здобули більшість, тоді українізація війська, шкільництва та державної адміністрації почала б поступати багато скоріше. Під сучасну пору і в міністерствах і в урядових структурах чи відомствах, і в офіцерському складі війська, і в адміністрації шкільництва є так багато росіян та українців, що української мови або не знають, або не хочуть вживати, що вони з українізацією цілком не поспішають. Та не тільки те! Часом мається враження, що люди ті вважають українську незалежну державу переходовим явищем, отже, пощо речі ті міняти?

Тим часом українізація війська, це без переборщення проблема існування української держави. Багато людей дивиться на українське військо як на міжнародний пласт чи якусь іншу міжнародну організацію молоді. Багато інших людей іде один крок далі і заявляє, що завдання війська є боронити Україну перед ворогами. Та потенціяльним ворогом України напевно не є ані Румунія, ані Мадярщина, ані Польща, ані Білорусь. Єдиним потенціяльним ворогом України є Росія.

Звичайно, про це не треба на ввесь світ кричати, але військо мусить бути в тому напрямі підготоване. Треба покінчити з нонсенсом про „військо України" і почати розбудовувати українське військо. У переважній частині того війська мусить панувати український національний дух. Частини ті мусять бути стовідсотково надійні під національним оглядом і дійсно життєво зацікавлені в тому, щоб боронити незалежність своєї батьківщини. Військо те в скорому часі повинно бути допроваджене до того стану не тільки за допомогою українізації, але й за допомогою відповідних змін в офіцерському складі. Проблема так не виглядала б, коли б потенціяльним ворогом України була, скажімо, Польща чи Румунія. Є цілком правдоподібно, що в такій ситуації багато українських росіян були б такими самими патріотами України як і українці. Та так воно не є і тому політика міжнародної толеранції у війську — це ідейна утопія, яка може мати сумні наслідки.

Нам не треба дивуватись, що російському урядові такий вишкіл і така реорганізація українського війська не подобалася б і дотеперішні Уряди України брали це під увагу до надто великої міри. Та в дійсності, коли б росіяни не були імперіялістами, тоді вони не мусіли б тим цілком журитись. Така військова політика України — це не підготова до нападу на Росію, а оборона України перед можливим нападом росіян. Є досить очевидно, що коли росіянам сильне українське військо не подобається, то це напевно не зі страху перед того роду військом. Вони просто стараються зробити все, щоб Україна була слаба і щоб таким чином можна було зробити з нею все, що вони хочуть.

Прихід до влади українських патріотів-реформаторів напевно зрушив би з місця справу українізації шкільництва і державної адміністрації. Та я далекий від того, щоб підтримувати українських екстремістів, які хотіли б закрити російські школи чи усувати росіян з адміністративних праць тільки тому, що вони росіяни.

За часів УНР Україна встановила незвичайно толерантну політику супроти національних меншин. Та теперішні Уряди переступили міру толерантности. Вони так уже бояться, щоб не образити росіян, що те, що в тій ділянці діється, починає бути не тільки смішним, але й починає приносити шкоду у відродженні національного духу і почуття спільноти українського народу. Нехай росіяни, поляки чи німці організують собі стільки шкіл, скільки хочуть, та в державних школах всі учні чи студенти повинні вчитись української мови та історії, без ог-

(Закінчення на стор. 6)

Іван Фур

„Відродження родини в Україні — це поміч"

Знаний і шановний громадянин української громади д-р Мирон Куропась широко описує в „Свободі" під саме цим заголовком з 18-го лютого 1994 року програму світової зустрічі подруж, яка працює вже в 78-ми країнах. Ця програма зміцнює родинне життя, відроджує духовість в людей і зближує людей з Богом. Захоплення д-ра М. Куропася є оправдане, бо ця програма веде народи до любови, чесної співпраці, усуває всякі ворожнечі і непорозуміння.

Одначе, ту корисну програму світових зустрічей подруж не є легко увести в широкі кола розлогої України, особливо малі містечка і села. Цю світову програму треба було б використати і примінити до наших обставин і потреб.

Якраз в теперішній час український народ, особливо молодь, нове покоління, опинилося на роздоріжжі, багато з них не знає Христа, легковажить християнською мораллю, часто не розрізняє справедливости від несправедливости, тепер коли атеїзм, алькоголізм, наркотики доводять до розбиття родини і грабунків на вулицях міст.

Сьогоднішня людина, особливо в Україні потребує духової і моральної настанови, віри, любови, чесности, моралі, правди і справедливости, ці культурні і шляхетні прикмети мають бути дороговказом для наших громадян у щоденному житті, бо це християнські цінності, які підносять людину до висот, добра, краси і Бога.

При наших церквах, церковних громадах треба створити братства молодих подруж і при світських організаціях і товариствах такі об'єднання подруж, завданням яких буде працювати разом, студіювати подружні проблеми, плекати родинну культуру, спільно розв'язувати родинні клопоти і потреби.

З цією метою братства будуть відбувати свої сходини, давати доповіді, на релігійно, громадсько-культурні теми, підготовляти молодь до подружнього життя. Відшукувати молодь, яка стоїть осторонь наших церков і церковних громад та українського життя наших громад. Впливати, щоб молоді подружжя виховували своїх дітей у релігійному і національному дусі, зберігали українсько-релігійні традиції і спадщину наших предків та ширили взаємну любов і співпрацю.

Братства, провідники громадські і політичні, наша українська преса, церкви, культурні і громадські товариства, повинні всі разом вчити народ, бо народ є народом, але в народі є провідники, що його ведуть, вказують, що є добре, а що зле, чого не треба робити, бо воно зле і шкідливе.

Наш український народ дуже добрий, культурний, високоморальний, століттями переживав різні лихоліття, створив велику духовну спадщину, яку комунізм сімдесят літ нищив, старався виховати послушного раба, без власної думки, ініціятиви і тому молодому поколінню треба привернути ті цінності, століттями створені нашим народом.

(Закінчення на стор. 6-ій)

Степан Яворський

ІНТЕРВ'Ю З В. БАТЮКОМ

I

У п'ятницю, 18-го лютого ц. р., Віктор Батюк, амбасадор України в Канаді, який недавно був акредитований як представник українського Уряду, погодився відповісти на запити про його погляди на теперішню ситуацію в Україні та про інші біжучі справи.

На перше запитання, чи є якісь конкретні ознаки, що після підписання договору між Клінтоном, Єльциним і Кравчуком західні держави змінили своє наставлення до України, амбасадор відповів, що на його думку західній світ ніколи не мав ворожого наставлення до України. Одначе, ускладнення з вирішенням питання про ліквідацію ядерної зброї використовувалось великими державами, зокрема З'єднаними Стейтами Америки і Росією, для тиску на Україну. А інші західні держави підгравали З'єднаним Стейтам у цьому питанні. І тому відчувалася деяка ізоляція України. „Ця ізоляція була значною мірою штучною", — сказав амбасадор, „бо по суті деякі держави підтримували Україну в її небажанні віддати ядерну зброю Росії без застережень. Державні провідники, в окремих випадках, говорили: „Ви не віддавайте ядерну зброю, або не віддавайте її повністю, бо нам потрібна якась вага середніх країн". Але коли вони опинилися усі разом, то вони або підтримували становище ЗСА, або мовчали". „Мені здається", — сказав амбасадор Батюк, — що „ситуація напевно міняється. Одначе, цю ситуацію ще треба використати, щоб Україна мала якісь конкретні вигоди, виграші від зміни політики західніх держав. Одначе, про це ще зарано говорити. Тобто є бажання нам допомогти, але справжня допомога ще тільки десь в дорозі".

Наступним був запит чи амбасадор відчуває зміну в політиці канадського уряду до України у зв'язку з недавньою зміною канадського уряду?

Амбасадор Батюк відповів: „Безумовно так, попередній міністер закордонних справ Канади Барбара МекДуґал, посилала нам декілька меморандумів у зв'язку з ядерною зброєю, так що навіть деякі канадці дивувались чому її зацікавлення було повністю спрямоване на Україну, а не, наприклад, на Корею, ядерна політика якої була предметом міжнародних дискусій. Можливо, що пані МекДуґал не мала багато досвіду в зовнішній політиці і це відбивалося на її поглядах".

„З тих розмов, які я мав під час моїх зустрічей з канадськими чинниками, в мене утвердилось враження, що Канада до України ставиться зі зрозумінням, прихильністю і льояльністю. Але подекуди канадці не відчувають гостроти ситуації і не розуміють, що як дати карбованець своєчасно, то він вартий десять разів того, який обіцяють і який потім надійде. Казав Кравчук, наш Президент, що коли хтось хоче нам допомогти, то саме тепер відповідна пора: „Я думаю — продовжував амбасадор, — „що дехто в Канаді став на таку позицію, яка була на Заході широко прийнята, мовляв на Україні повільно йдуть до реформи. Нехай вони покажуть, що вони пішли з реформами вперед, тоді ми підемо з допомогою. Якщо відносно Росії, це могло бути оправдане, то на Україні, навіть для того, щоб подолати інфляцію, коли всі активи залишилися у Росії, все золото і валюта, необхідно створити якийсь стабілізаційний фонд. Поки такий не буде встановлений, не буде зупинена інфляція, а без цього не можна ефективно вирішувати будь-які економічні проблеми.

Отже, якщо в Росії, Польщі чи Угорщині, які мають державні традиції, питання стоїть лише про економічну реформу, то для України, яка отримала не економіку, а лише уламок від економіки, яка не мала своєї податкової системи, ні фінансової, ні грошової, і все починалось з початку, то для України питання не лише в сфері економіки, а і в сфері самого існування як держави. У нас питання стоїть і про добробут і про будуче держави. Тому не можна стояти на місці і чекати поки почнуться економічні реформи. Треба щось робити для того, щоб утримати державу, яку Росія хотіла б підпорядкувати так само як вона це зробила з країнами центральної Азії і Кавказу. Події в Грузії були лише репетицією для України, щоб її поділити на шматки і потім розшматовану забрати назад. Тому, якщо хтось не бачить того і буде, як кажуть англійці, 'сидіти на паркані', чекати і дивитись, що воно буде, то це дуже ризикована і невірна політика. Тому я хотів би бачити з боку Канади, з боку канадського уряду, наповнення реальним змістом цієї формули, що між Канадою і Україною існують спеціяльні партнерські відносини. Нормальні відносини це добре, партнерські ще краще, а спеціяльні партнерські — це відносини ліпші ніж звичайні.

Закінчення буде.

Ярина Зоряна

Краща всіх

(Оксані Баюл)

За всі страждання
Сирітської долі
Оксана знову
Світ зачарувала.
На олімпійських
Храмових змаганнях
Для батьківщини
Медалю придбала.

Поплили сльози
Радости, утіхи.
Як розвивався
Прапор синьо-жовтий.
Як вперше в цьому
Норвезькому місті
Лунав „Не вмерла"
Славень України.

Як мило дуже,
Що перехрестилась
(Бо предки наші
Так завжди робили),
З Богом почала
Свій танець дівчина
І побідила —
Всі недобрі сили!

Міннеаполіс, 25 лютого 1994.

Д-р Святополк Шумський

„НАСТАВ ДЕНЬ ПОДВИГІВ, НОВА ДЕРЖАВО!"

I

(Яр Славутич — „Шаблі тополь")

Поетична творчість проф. Яр Славутича відзначувалася протягом років новими збірками його многогранних поезій, якими поет нагороджував своїх земляків в країнах західньої діяспори. Всі його твори — оригінальні своєю тематикою, стилем і мистецтвом поєднанням контрастів між славним минулим України, занепадом і поразками.

Поезії Яр Славутича єднали в собі епохи буття нашого народу в багатих історичних мотивах та були завжди надихані оптимізмом, коли поет давав в них філософічні висновки. Рівночасно він був немилосердним до чужих та особливо своїх „воріженьків", які зупиняли еволюційний марш до волі нашого народу. Він голосив нашу гідність та віру в себе, що є заборолами проти всіляких спроб приспати ворогом нашу готовість до завітньої хвилини — відновлення незалежної української держави.

Глибока віра і сподівання поета діждатися цих історичних хвилин увінчалися успіхом, коли незалежна українська держава стала дійсністю і в Києві замаяли рідні синьо-жовті прапори та золотом засіяв священний тризуб. В ці вікопомні хвилини Яр Славутич був у Києві та єднався з народом, переживаючи ту небуденну евфорію, яка полонила і тих, хто до того часу був пасивним до наших національних інтересів та змагань за незалежну державу. Під цими незабутніми хвилинами поет творив свою десяту з черги збірку сонетів під назвою „Шаблі тополь", яка стала своєрідним завершенням циклу його дотеперішніх творів, який можна назвати „Великий змаг за волю". А це тому, що образи славного нашого минулого, які сягають ще до Київської Руси, коли то: „Гордий Рим данину роксолянам — Землі моїй — пригноблено платив" він продовжує сучасним гимном творцям відновленої української держави, словами: „Настав день подвигів, нова державо! Вирує правда морем прапорів — Увесь народ піднявся і прозрів", що Яр Славутич відчув на Хрещатику, 1-го жовтня 1990 року у лавах демонстрантів.

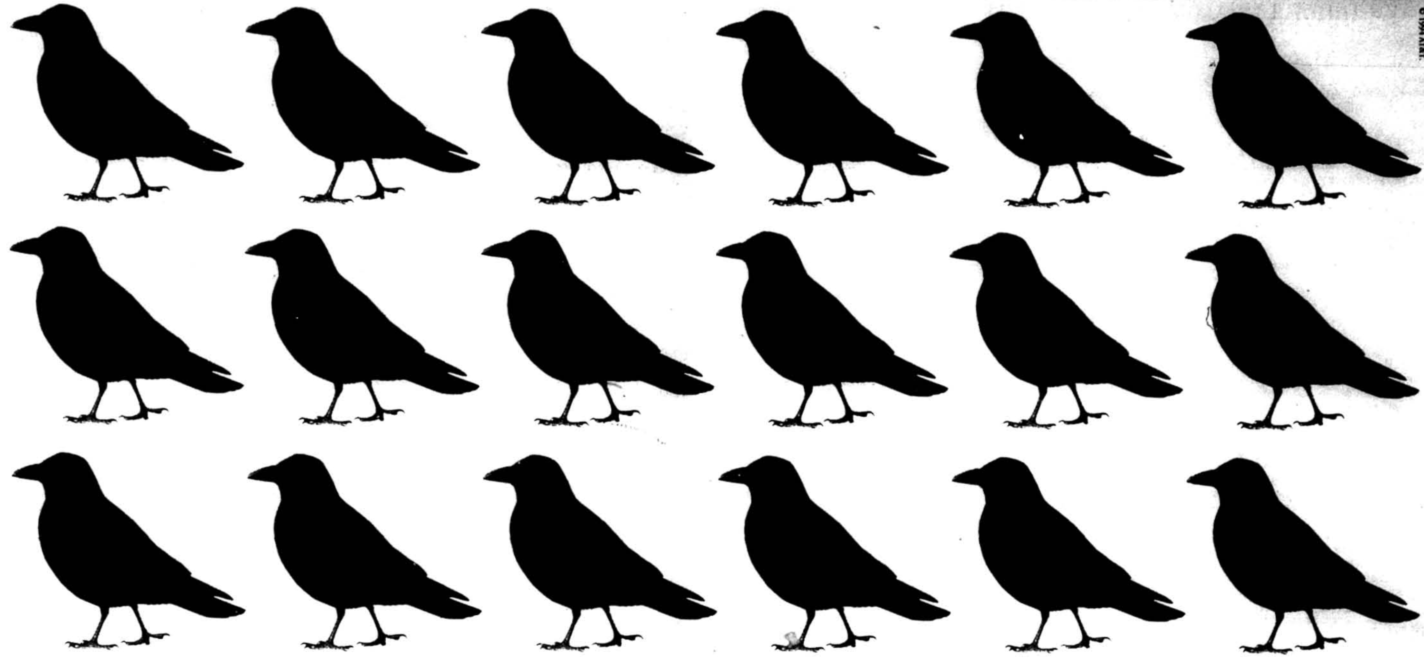
Переживаючи ці потрясаючі історичні моменти, поет не забуває тих одержимих, які були страчені кремлівськими узурпаторами. Він у своїй поезії „Стусова криниця", яку написав в 1991 році у селі Рахнівка, клонить голову перед постаттю Василя Стуса, в якій голосить: „Жадливо пив джерельну воду Стус із материнської в селі криниці, щоб невзабарі, вдавшись до Столиці, зірвати з горла брежнєвський мотуз". Цими словами він доповнив свій попередній сонет, писаний ним ще в Едмонтоні в 1986 році присвячений пам'яті Василя Стуса, а саме: „Тебе замкнули в цементову буду і заморозили в льодівнику, щоб не вергав ти в кожному рядку на колоністів запальну огуду. Приступно-спритно прирекли на злуду Твою відвагу, мудру і струнку, — правдивих слів нестриманих ріку покрити лавою пливкого бруду. О гнівно-всміхнений, Ти переміг! Твого знаття маєстатичний ріг сурмить у всі закутини плянети. Твій Базилевсе, героїчний чин високим покликом вістять поети — В безсмертя входиш, України син!

Під час перебування на Кубані в 1991 році в четвертій частині „Ґорбачовіяди" Яр Славутич, словами його матері кидає прокляття на Міхаїла Горбачова, походження якого кубанське, Яр Славутич невблаганно голосить: „Будь проклятий той день і та година, коли тебе на світ я привела! Хай хижий ад розімкнеться до тла — поглине прах твій виру пекловина! Нехай кубанських долів каменина розчавить тебе — і довічна мла твоїм ім'ям лякатиме з дупла, як прірва з гір жахає осетина. Меткий намовнику! Віддавна ти один на одного цькував народи, аби до влади в хитрощах дійти. Убивцю партії, вождям на подив, запроданцю Вкраїни, викрутас, будь проклятий і ти й твій смертний час! Поет у цій поезії в особі останнього генсека кидає осуд всім тим запроданцям, які в ім'я своїх вигод та манії величности зраджували народ, незважаючи на його долю. Це люди, в яких ув'язнено ними сумління людини та племінну гідність.

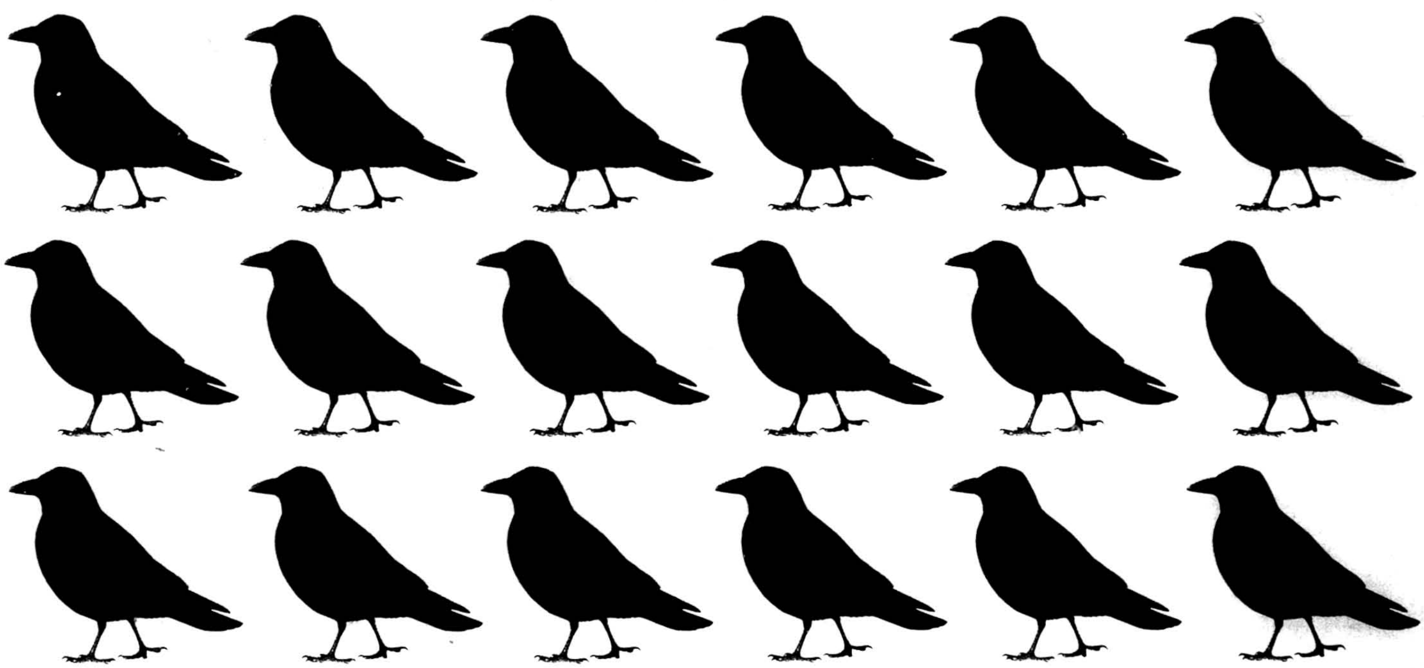
Яр Славутич, як син херсонських степів скроплених густо кров'ю його козацьких предків, в першу чергу полинув в околиці свого раннього дитинства, щоб захопити ще дрібку того, що залишилося з рідних місцевостей і рідних серцю, його „куточків", до яких протягом життя линула його істота. Він сподівався розчарувань, одначе те, що він зустрінув викликало сльози, коли він споглядав на ту велику руїну, заподіяну ворогом.

Закінчення буде.

П'ЯТЬ ТИЖНІВ тому лава присяжних у стейті Вірджінії звільнила від вини на підставі хвилевого божевілля Лоріну Боббітт, яку оскаржено за скалічення її чоловіка. Від того часу вона перебувала у лікарні для умово-хворих, а в понеділок, 28-го лютого, суддя окружного суду Герман Візенант звільнив її з лікарні, заявляючи, що вона не представляє жодної небезпеки для суспільства, одначе наказав їй дальше продовжувати терапічне лікування.

Отак завжди: поки хтось ловить ґав, інший вже телефонував до AT&T та домовився платити за розмови з Україною всього 69 центів за хвилину.

Ця небувала знижка для тих, що вписалися в нову програму AT&T TrueWorld℠ Savings, буде діяти у суботи та неділі продовж 4-ох місяців від дня передплати.* Майте на увазі, що це додаткова 50%** знижка до того заощадження, що дає програма AT&T TrueWorld Savings на всі ваші розмови з однією вибраною країною без допомоги оператора у суботи та неділі. Крім того, ви будете щадити і на телефонах до понад 250 країн та реґіонів світу. Тим, що ще не вписалися в програму AT&T TrueWorld℠ Savings, пропонуємо зробити це сьогодні та вибрати вашу „особливу" країну. Телефонуйте до нас і дізнайтеся про подробиці.

AT&T. Your True Voice.℠
Рідні голоси поруч.

1 800 858-9026

AT&T

* Треба вписатися не пізніше 30-го квітня 1994 року. Чекаємо на затвердження, можливі розрахункові обмеження. Буде діяти від 12-го лютого 1994 року. ** 50% знижка на розмови з домашнього телефону упродовж 120 днів після вибору країни. Знижки базовані на порівнянні з тарифами на міжнародні телефони через AT&T під час пільгових годин. Оплата 3 дол. на місяць.

ФУНДАЦІЯ ДЛЯ АМБАСАД І КОНСУЛЯТІВ УКРАЇНИ В ЗСА

Тріюмфальний референдум 1-го грудня 1991 р., що перед цілим світом затвердив самостійність України, проголошену Верховною Радою 24-го серпня того ж року, змусив українців у всьому світі глибоко задуматися і рішуче діяти, щоб самостійність зміцнити і на віки втримати. Всі бо були свідомі того, що проголосити легко, а втримати важче. Цю істину наш народ надто добре пізнав у минулому.

Тому не дивно, що вже місяць після славетного грудня, в січні 1992 року, на Загальних зборах Українського Інституту Америки в Ню Йорку, під час нарад виринуло питання про започаткування фонду для придбання приміщень амбасадам і консулятам України в ЗСА.

Присутність України навіть у виді фізичних структур дипломатичних представництв ще до недавна не дуже відомої держави, у цій могутній країні, як перед офіційними державними чинниками, так і перед американською спільнотою у Вашінгтоні, Ню Йорку, при Організації Об'єднаних Націй, у Чикаго або Сан Франсіско не є маловажною справою. Ані офіційна, ані посполита Америка не знала України як слід. Ще царська Росія, а відтак комуністична Російська імперія зла, як влучно назвав її през. Реґен, висипали тонни золота на антиукраїнську пропаганду, герметично закриваючи її перед світом.

Тому покласти перед тутешніми приятелями і ворогами Уркаїни видимі ознаки живучости державотворчої дії українського народу стало непередбаченим пріоритетом всього українського суспільства в Америці. Творення фонду для дипломатичних представництв України в ЗСА виявилося першочерговим нашим завданням для потребуючої помочі молодої ослабленої української держави. Співпраця діяспори з народом на рідних землях запевнить віковічність самостійної України.

Жаль, що годинна нарада не закінчилася створенням тіла при Українському Інституті Америки, яке з того дня могло б було почати творити фонд для дипломатичної служби України.

Другий раз було порушено цю ідею на пленарній сесії Ради Директорів Координаційного Комітету Допомоги Україні 26-го січня 1992 року, на якій вирішено створити відповідне тіло для збірки фондів для дипломатичних представництв України. Та справа затягнулася на кілька місяців і лише при кінці квітня 1992 року оформлено Фундацію Підтримки Дипломатичних Представництв України.

Після короткої підготови 7-го червня 1992 року Фундація зорганізувала зустріч громади Метрополітального Ню Йорку з амбасадором Олегом Білорусом і амбасадором Віктором Батюком в Народному Домі в Ню Йорку, якою почала активну акцію збірки фондів для придбання приміщень амбасадам і консулятам України в Америці.

Вже цей перший виступ Фундації в громаді виявив правильність ідеї співпраці діяспори з українським народом, особливо у підтримці закордонних представництв України, як преважливої частини у державотворенні та зміцнюванні нашої присутности поза Україною. Нам, українцям в діяспорі, нерозривній частині української нації, допомога на зовнішньому відтинку дії української держави стає наказом її історії. Коли ж обидві частини нашого народу в унісон співпрацюватимуть, тоді історичний успіх буде запевнений. Від історичного обов'язку нашого ми не втечемо. Громада це добре відчуває і тому на цьому першому виступі протягом 45 хвилин присутні на залі зложили чеками, готівкою і деклараціями понад 125 тисяч долярів, що і підтвердило сподівання ініціяторів Фундації. За сорок років перебування у цій Богом благословенній країні ми могли перший раз бачити старших і молодших людей що стояли у черзі. Це була знаменна черга.

Після інформативних виступів амбасадорів О. Білоруса і В. Батюка та організатора зустрічі д-ра Степана Вороха присутні на залі учасники вечора стали в чергу, щоб записати свою пожертву допомоги ідеї державної самостійности та зміцнення дипломатичної репрезентації України в ЗСА.

Вслід за Ню Йорком, вже на початку вакаційного часу, 12-го липня, Уляна Мазуркевич з рамени Руху у співпраці з місцевими Відділами УККА і УАКРади влаштували зустріч з філядельфійською громадою в Українському Культурно-Освітньому Центрі, вислід якої по сьогодні зміцнив касу Фундації на 50 тисяч долярів. Президент Освітньо-Культурного Центру інж. Борис Захарчук значно причинився до успіху збірки разом з дир. Кредитівки „Самопоміч" інж. Іваном Куземським.

У зв'язку з першою річницею незалежности України громада Лос Анджелесу гостила у себе амбасадора О. Білоруса і теж внесла свій вклад — понад десять тисяч дол.

Зустріч амбасадора О. Білоруса в Рочестері, Н. Й., яку знаменито зорганізувала член Ради Директорів Фундації мгр Марта Шмігель з громадським комітетом в жовтні 1992 року принесла для каси Фундації 108 тис. дол., які були вислані прямо до Вашінгтону на конто амбасади, в порозумінні з головним касиром інж. Дам'яном Кордубою.

Громада Клівленду мала дуже вдалу зустріч з амбасадором О. Білорусом, зорганізовану комітетом, головою якого була Лідія Базарко. Ця зустріч принесла понад 85 тис. дол. до фундації.

Громада в Ґлен Спей при співучасті УБС в жовтні 1992 р. зустрічала заступника амбасадора Білоруса проф. Забігайла, амбасадора В. Батюка, Генерального консула Віктора Крижанівського та інших дипломатів на бенкетному прийнятті, що дало для потреб фундації понад 30 тисяч долярів.

На початку листопада 1992 року амбасадор Білорус зустрічав громаду в Бостоні, де теж подавав інформації, а про потребу допомоги дипломатичним місіям України — д-р Степан Ворох. Придбанням фондів для потреб фундації зайнявся д-р Іван Дідюк і мав успіх в цьому доброму ділі.

На початку грудня 1992 року амбасадор Білорус зустрівся з громадою Ярдсвіл, біля Трентону, у православній церкві св. Юрія, де парохом є о. Іван Фатенко. Цю зустріч зорганізувала дуже добра організаторка Наталка Посіва. Хоч парафія не дуже велика, але зате щедра і пожертвувала понад 20 тисяч долярів.

Різдвяне парафіяльне прийняття у православному катедральному храмі св. Володимира в Ню Йорку, приготоване парохом отцем протопресвітером Володимиром Базилевським, гостило дипломатів України нюйоркської округи, хор „Думку" і парафіян. Доброю пожертвою для фундації започаткувала збірку голова Сестрицтва Валя Кузьмич, а голова парафіяльної ради підтримав другою замітною пожертвою від парафії і в короткому часі назбиралося понад 15 тисяч долярів для приміщень амбасад і консулятів. Це був незабутній святочний січень для гостей і парафії.

Інж. Юрій Штогрин з дружиною і приятелями влаштували товариську вечірку в домі Ярослава й Ірени Куровицьких, під час якої на консулят у Ню Йорку було зібрано 4,000 дол.

На початку лютого 1993 року гарна зустріч з амбасадором О. Білорусом і головою фундації відбулася в Гартфорді, Конн., після Загальних зборів Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", де було присутніх кілька сот членів, які вислухали вичерпні інформації про розбудову державної Адміністрації незалежної української держави від амбасадора та про потребу помочі українства в діяспорі для української дипломатичної служби від д-ра С. Вороха. Результат збіркової акції сягнув понад 30 тисяч долярів для каси фундації. Організацією цілости зустрічі зайнявся був враз з громадським комітетом Орест Кузьма, незвичайно ввічлива, організаторського вміння людина.

Громада Дітройту завжди відзначалася добре зорганізованою одиницею у широкій діяспорній родині. Зорганізована зустріч з амбасадором Білорусом громадським комітетом під головуванням Л. Татуха замітно допомогла акції допомоги дипломатичній справі України в ЗСА. Ця громада зібрала того вечора понад 100 тисяч долярів для амбасад і консулятів України.

Стимулом і добровольцем організації зустрічей з дипломатами України в Джерзі Сити і в Байоні, Н. Дж., був дуже рухливий, відданий національним справам громадський діяч Байонну Василь Вінтонів. Коли ж побачив на сторінках преси акцію збірки фондів для дипломатичних представництв України, зра

(Закінчення на стор. 5)

Фундація...

(Закінчення зі стор. 4)

зу скомунікувався з касиром фундації інж. Д. Кордубою, а відтак з головою і зголосив поміч для цієї важливої справи української дипломатії.

Василь Вінтонів є парафіянином української католицької церкви Пресвятої Богородиці, де парохом о. Роман Мірчук, прекрасний промовець, знаменитий організатор і громадський лідер. Отець Мірчук є теж парохом української католицької церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Сити. В. Вінтонів обговорив справу з о. Мірчуком, пов'язав з д-ром С. Ворохом і договорилися про дату зустрічі.

Для таких і подібних загальногромадських акцій треба б багато охочих особистостей, тоді й акції всенаціонального характеру виходили б сильніше.

Ото ж зустрічі в Джерзі Сити і Байонні відбулися того ж самого дня у Провідну Неділю. Амбасадор Віктор Батюк і Генеральний консул Віктор Крижанівський та д-р Степан Ворох давали необхідні інформації. Тиждень пізніше відбулася така ж зустріч у православній церкві св. Софії в Байонні з дипломатом Ген. консулом Крижанівським, де парох о. Михайло Лев разом з головою парафіяльної Ради провели свячене.

Збіркова акція у цих трьох парафіях дала касі фундації понад 30 тисяч долярів.

Йонкерс, Н. Й., мав зустріч з амбасадором Білорусом 26 квітня 1993 року. Її зорганізував громадський комітет під проводом відомого у громаді Лева Футали. Зустріч дала збірковій акції 25 тисяч долярів, які комітет переслав на конто амбасади у Вашінґтоні.

З огляду на те, що при кінці травня 1993 року була започаткована процедура купівлі дому для генерального консуляту України в Ню Йорку, а до кінця серпня мусіла бути вплачена повна сума і треба було ще 720,000 дол. до заключення купівлі, Фундація 20-го червня 1993 року започаткувала окрему акцію для консуляту, виключно називаючи її „Юкреніан Кансулейт фанд". Для цієї специфічної частини акції фундації було створено Метрополітальний Відділ Фундації, щоб провести збірку на східньому побережжі Америки і сплатити якнайскорше „мортґедж" — гіпотечну позичку на суму понад 700 тисяч долярів. Головою того комітету обрано інж. Всеволода Саленка.

На зустріч 20 червня 1993 р. в Ню Йорку прибув амбасадор Білорус, був теж амбасадор Віктор Батюк та Ген. консул Віктор Крижанівський. Збірка дала понад 60 тисяч долярів. Початок непоганий, беручи до уваги, що це був „День Батька", тиждень пізніше вже початок вакацій.

У зв'язку з фестивалем в Йонкерсі, Н.Й., в якому брав участь Ген. консул В. Крижанівський, каса фундації поповнилася на кільканадцять тисяч долярів.

У жовтні 1993 року в Коговз біля Олбані, відзначуючи другу річницю незалежности, інж. Михайло Герець, Євген Наболотний і Дарія Якубович разом з громадським комітетом приготовили зустріч-бенкет, на якому інформації про Україну подавав амбасадор Білорус, а д-р Степан Ворох про потреби фундації. У незвичайно милій атмосфері присутні не лише відсвяткували 24-те Серпня, але відзначили його у дуже конкретний спосіб — понад 30-тисячним вкладом у зміцнення дипломатичних представництв України в ЗСА. У цій зустрічі брали участь разом кілька громад околиці Олбані.

Восени 1993 року амбасадор Білорус прибув до Піттсбурґу, Па., для одержання грамоти для президента Л. Кравчука, якою нагородило його Технологічне Товариство Піттсбурґу. При тій гарній нагоді відомі активісти громади інж. Михайло Корчинський, інж. Сидір Тим'як разом з громадським комітетом провели збірку на дипломатичні представництва, яка дала понад 30 тисяч долярів.

Закінчити перегляд акції фундації в допомозі дипломатичним представництвам України в ЗСА хочу згаданням місцевості, що, мабуть, всі згадують приємно, якщо були в ній бодай один день. Це містечко на Фльориді. Це було 15 листопада 1992 року, майже на початку акції фундації для дипломатичної справи України. Містечко — Купер Сити недалеко Маямі.

Громадський Комітет під проводом інж. Леоніда Гусака при православній церкві, де отець Біляк, відомий діяч УНС, є парохом. Він запросив амбасадора Білоруса і голову фундації д-ра Степана Вороха послухати про Україну і що ми, діяспора, тепер повинні робити, щоб разом з народом запевнити щасливе майбутнє нашого покоління. Зустріч була не лише цікава і приємна, але виявила повну відданість нашої спільноти, ідеям віковічности народу. Громада пожертвувала понад 20 тисяч долярів для Уркаїни.

Після зустрічі в Купер Сити треба, очевидно, відвідати бодай на один день славне Маямі. Перебувши ніч у гостинному домі-готелі подружжя Миколи й Ірени Ракушів і в неділю після Служби Божої знайшовся на Загальних Зборах Кредитівки Самопоміч, де ведучий зборами Роман Швед попросив до слова і несподівано фундація збільшила свій фонд на 5,000 тис. дол.

Це схематичний перегляд акції фундації серед громади від початку її оформлення. За цей час зібрано було в громаді у Вашінґтоні 1,400,000 дол. З цієї суми для амбасади у Вашінґтоні було виділено 600,000 дол., а для генерального консуляту 800,000 дол. Для сплачення позички, затягненої на купно будинку для генерального консуляту, треба якнайшвидше виплатити позичку і не платити відсотків, які кожного місяця виносять коло 5,000 дол.

„Клюб 700" — це та група наших людей, які глибоко відчувають конечність включитися в акцію наглої потреби діяти, щоб рятувати те, що не може пропасти. „Клюб 700" — це та група наших людей, які хочуть зліквідувати громадський довг, щоб не платити відсотків, а заощадивши їх, вжити на інші потрібні громадські проєкти. „Клюб 700" — це та група наших людей, імена яких вириті на бронзових плитках висітимуть в окремому видному місці на мистецько оформленій дошці при вході в першій кімнаті, щоб кожний прохожий міг бачити. Це буде нагорода для тих, що зрозуміли і відчули момент конечности. „Клюб 700" — це ті наші люди, над іменами яких буде напис „Ті, що спалили мортґедж", це всі ті, що їхні імена будуть пишатися в записках будівничих української самостійної держави тоді коли Україна щойно починала підноситися до самостійного життя.

Будинок Генерального консуляту стоїть у престижному місці Ню Йорку. Він прекрасно і дуже солідно відновлений. Українська держава буде гордитися помистецьки викінченим урядовим будинком незалежної України. Українська громада в Америці буде гордитися, що своїми пожертвами купила, відновила, обладнала кожну кімнату та скоро сплатить, щоб ця станиця українського Уряду почала працювати для добра і могутности самостійної української держави.

Наша спільнота буде гордитися, що жила в історичну хвилю, в якій будувалася незалежна Ураїна, а ми, її діти, допомагали їй могутніти.

Д-р Степан Ворох

В Україні

(Інформації УНІАР)

ЧОРНОБИЛЬ — У Славутичі і на ЧАЕС працює міжнародна нарада з питань спорудження комплексу для переплавки радіяційно забрудженого металу. У нараді беруть участь представники комісії Европейського союзу німецьких фірм „Земпелькамп", „Сіменс", „КАП" та їхні українські партнери.

КИЇВ. — В Республіканському Будинку „Кіно" 25-го лютого розпочався ретроспективний показ фільмів відомого французького кінорежисера Франсуа Трюффо. Як повідомив на пресовій конференції директор Французького культурного центру в Україні Бернар Вантом, до 1995 року плянується показати 100 найліпших французьких кінофільмів, а незабаром до Києва приїдуть чотири балетні труппи.

КИЇВ — Українське Незалежне Інформаційне Агентство Новин повідомило, з відкликом на виступ на щотижневій нараді апарату Міністерства Оборони України начальника Генерального Штабу Збройних Сил України генерал-полковника Анатолія Лопати, що в українській армії вояки голодують. На складах Прикарпатської військової округи м'яса залишилося на дві доби, інших продуктів на сім-вісім діб. Крім того, продовжують гинути люди. Протягом одного тижня 14—20-го лютого у Збройних Силах України загинуло вісім військовослужбовців, серед них два вояки термінової служби, шість офіцерів і прапощиків і один застрелився, двоє отруїлися, одного вбив потяг, один потрапив під колеса автомобіля і один вчадів від газів автомобіля.

У СПРАВІ АЛЬМАНАХУ УНС'94

Редакція і адміністрація „Свободи" повідомляють, що фірма, яка друкувала Альманах УНС на 1994 рік, помилково вислала деяку частину накладу на пошту без адрес. Пошта повернула ці книжки адміністрації „Свободи". Тому проситься тих читачів, які не отримали Альманаху '94, а хотіли б його мати, написати або зателефонувати до адміністрації „Свободи", 30 Montgomery St., Jersey City, N. J. 07302, tel.: (201) 434-0237.

Якщо...

(Закінчення зі стор. 2)

ляду на те, яка пропорція росіян, поляків чи німців у тих школах.

Немає теж потреби усувати росіян з адміністративних праць тільки тому, що вони росіяни. Та невже ж дотеперішнім Урядам не соромно дивитись на ті численні випадки, де людина звертається до урядовця українською мовою, а той з кпинами відмовляє йому послугу, тому що він хахлацького наріччя ані не розуміє, ані не хоче розуміти?

Якщо Уряди України були в тому зацікавлені, тоді вони давно уже ту проблему розв'язали б. Бо що в тому такого страшного, щоб поставити вимогу до всіх урядовців, що умовою втримання праці є знання української мови? Адже ж мови тієї можна навчитись за кілька місяців. Коли те не сталось, то в тому великого дива не має, бо, як кажуть, „від голови риба смердить". У дотеперішніх Урядах України на ключових позиціях не було прихильників економіки вільних ринків і тому Уряди ті допровадили економіки України до теперішнього стану. Те саме з національним відродженням України. Уряд, в якому українського патріота треба шукати зі свічкою в руках, національним відродженням не журився і журитись не буде.

У центральній адміністрації України є становища, які дуже добре можуть обсаджувати льояльні до України росіяни. Та є там теж ключові становища, де критерій льояльности не вистачає. У тій критичній політичній та економічній ситуації на тих постах треба мати українських патріотів-реформаторів. Досить уже тупцювати „і задком і передком перед паном Хведірком", бо така політика до нічого доброго не допровадить.

У вічну пам'ять М. Бажанському

18-го січня цього року навістила українську громаду Дітройту сумна вістка: відійшов у вічність на 84-му році життя довголітній член громади, визначний пластовий і громадський діяч, пл.сен. Михайло Бажанський.

Народився Михайло в місті Снятин, Західня Україна, 6-го лютого 1910 року. Тут ходив він до школи і вже в 1921 році молодим юнаком вступив на твердий шлях пластуна, революціонера і громадського діяча. З цього шляху не збила його ані польська тюрма в 1927-1928 роках, ані німецький концентраційний табір у 1943-1944 роках, ані тяжка доля емігранта.

В 1930 році він був співорганізатором першого З'їзду пластунів-емігрантів у Празі і його пресовим референтом. У 1931 році був редактором журналів „Молоде Життя" і „Пластова Трибуна". Пізніше, в 1936 році, був головою Українсько-Литовського Товариства у Празі. В часі пам'ятних подій відродження української Карпатської держави був членом уряду і редактором 33-ох чисел урядового бюлетеня.

Після окупації Карпатської України мадярами Михайло Бажанський повернувся до Галичини і тут знову включився в пластову і громадську працю. В 1941-1942 роках був директором Дослідчого Інституту України у Львові, членом редакційної колегії видань „Наступ" і „Пробоєм" та редактором підпільного журналу „Сурма" в 1941-1943 роках. За націоналістичну діяльність був заарештований німцями і запроторений в 1943-1944 роках до концентраційного табору в Сексенгавзені.

Після закінчення війни до 1949 року перебував в українському таборі в Ашафенбурзі, де став курінним 6-го куреня УПС „Закарпатці", головою пластової округи, автором кількох книжок, багатьох статтей і співробітником численних газет і журналів. У тому часі був також головою контрольної комісії Головного Пластового Проводу.

З переїздом за океан М. Бажанський поселився в Дітройті і відразу включився у пластову і громадську працю. Для нього Пласт був змістом життя і зі заснуванням пластової станиці в Дітройті він стає її першим станичним. Цей пост він займав ще кілька разів у пізніших роках. Як чільний пластовий провідник, був членом Головної Пластової Ради в 1952-1958 роках і Головної Пластової Булави в 1958-1962 роках. Більш як сорок років життя і праці М. Бажанський провів на терені пластової станиці Дітройту і тут була найбільш замітною його віддана праця для пластової молоді. Він завжди був готовий помогти своїм знанням і досвідом іншим, молодшим у їхній пластовій праці. За свою пластову діяльність був нагороджений найвищим пластовим відзначенням св. Юрія в золоті.

Рівночасно з пластовою діяльністю М. Бажанський був активний на громадському полі. Кілька років був головою місцевого відділу УККА і Комітету Поневолених Народів, де вміло і гідно репрезентував українську справу перед чужинцями, пресою і американським Урядом. Як голова Літературно - Мистецького Клюбу вложив багато праці у розвиток мистецького життя на терені Дітройту і у справу співпраці і замирення української громади. За його редакцією вийшло 18 чисел журналу „За Чаром Срібної Землі" і „Книга Мистців на 1954 рік". У своїй публіцистичній діяльності був автором багатьох дописів, статтей і матеріялів пластового змісту у різних виданнях. Його гордістю була бібліотека і музей-архів, які займали дев'ять кімнат його власного дому. Найцінніші матеріяли цього архіву покійний передав ще у 1980-их роках до бібліотеки українського Гарварду і бібліотеки Ню Йорку. Він був щедрим жертводавцем на фонд Української Катедри Гарварду. За свою громадську діяльність був нагороджений відзначенням Вічного Вогню в золоті.

З відходом М. Бажанського українська громада Дітройту втратила визначного члена, а пластова станицю — відданого пластуна.

Похороном займалися Марта і Зенон Василькевичі, а від пластової станиці — пл.сен. Стефа й Ігор Королі. Похоронні відправи почалися Панахидою 24-го січня при участі о. Севастіяна Сабола і о. Володимира Рибіцького та хору під проводом пл.сен. Степана Феденка.

Програму після Панахиди започатковано відспіванням пластового „Отче наш", а провід перейняв З. Василькевич, прощаючи М. Бажанського від приятелів і Української Американської Координаційної Ради. В імені пластової станиці прощав друга пл.сен. Ігор Король. Від Головного Проводу Українських Націоналістів і його голови М. Плав'юка прощав покійного інж. Степан Білий. Листа від проф. Г. Грабовича, голови фонду при Гарвардському університеті, відчитали пл.сен. О. Дужа, а листа від проф. С. Верба, директора бібліотеки Гарвардського університету — д-р О. Серафин. З. Василькевич відчитав листа від Е. Калинця, директора бібліотеки Ню Йорку. Інж. О. Палаташ щирими словами прощав друга від Карпатських Січовиків і закарпатців. На кінець пл.сен. С. Король, з відходом на Вічну Ватру, прощала друга Бажанського від Головної Пластової Ради і Головної Пластової Булави, висловлюючи слова пошани, респекту і вдячности від пластової родини. Закінчено відспіванням пісні „Ніч вже йде".

Похорон відбувся 25-го січня з церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку. Домовину несли станичні В. Гнатчук, С. Феденко, М. Витягловський, Л. Гевко, І. Король і Б. Кордуба від Осередку Пластунів Сеніорів. Службу Божу відслужив о. С. Сабол, який також попрощав свого друга зі Срібної Землі щирими словами. На кладовищі прощав покійного пл.сен. Б. Кордуба від Осередка УПС. За участь у похороні подякував усім З. Василькевич.

Ігор Король

НА ПІВДНІ ІРАНУ, у провінції Фарс, був сильний **землетрус. Сила поштовху в епіцентрі становила 5.7 ступеня за скалею Ріхтера. Це вже другий землетрус за два тижні. У висліді обох поштовхів зруйновано понад десять сіл, є декілька людських жертв.**

„Відродження..."

(Закінчення зі стор. 2)

Ще одне! Деякі священики в нашому народі не схвалюють праці у світських товариствах і організаціях, навіть тоді, коли вони ведуть виховну ділянку, мовляв ми маємо Церкву, а в „політику" ми не мішаємося. В тих організаціях і товариствах ведуть і працюють звичайно нефахові громадянини, не все до тої праці підготовані, як інженери, лікарі, адвокати й інші, тоді коли завданням священиків виховувати народ і молодь на добрих чесних і культурних християн, в кожному місці і при кожній нагоді. Священик є духовним провідником своєї парафії і з тими парафіянами повинен бути разом, де Христова наука цього вимагає.

Добре вихована і підготована до життя християнсько-морально і працьовита українська родина — це світла будучність української держави і народу.